

LANDINFO
Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Temanotat

Jemen

Sivilregister, identitetsdokumenter og pass

8. desember 2020

© Landinfo 2020

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.

Alle henvendelser om Landinfos rapporter kan rettes til:

Landinfo

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Storgata 33 A

Postboks 2098 Vika

0125 Oslo

Tel: 23 30 94 70

E-post: landinfo@landinfo.no

www.landinfo.no

Om Landinfos temanotater

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos temanotater er basert på opplysninger fra nøye utvalgte kilder. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

Temanotatene bygger på både skriftlig og muntlig kildemateriale. En del av informasjonen som formidles, er innhentet gjennom samtaler med kilder på informasjonsinnhentingstreiser. Landinfo tilstreber bredde i kildetilfanget, og så langt mulig er det innhentet informasjon fra kilder som arbeider uavhengig av hverandre. Alt benyttet kildemateriale er fortløpende referert i temanotatene. Hensyn til enkelte kilders ønske om anonymitet er ivarettatt.

Notatene gir ikke et uttømmende bilde av temaene som undersøkes, men belyser problemstillinger som er relevante for UDIs og UNEs behandling av utlendingssaker.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos temanotater gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

About Landinfo's reports

The Norwegian Country of Origin Information Centre, Landinfo, is an independent body within the Norwegian Immigration Authorities. Landinfo provides country of origin information (COI) to the Norwegian Directorate of Immigration (Utlendingsdirektoratet – UDI), the Immigration Appeals Board (Utlendingsnemnda – UNE) and the Norwegian Ministry of Justice and Public Security.

Reports produced by Landinfo are based on information from carefully selected sources. The information is collected and analysed in accordance with [common methodology for processing COI](#) and [Landinfo's internal guidelines on source and information analysis](#).

To ensure balanced reports, efforts are made to obtain information from a wide range of sources. Many of our reports draw on findings and interviews conducted on fact-finding missions. All sources used are referenced. Sources hesitant to provide information to be cited in a public report have retained anonymity.

The reports do not provide exhaustive overviews of topics or themes but cover aspects relevant for the processing of asylum and residency cases.

Country of Origin Information presented in Landinfo's reports does not contain policy recommendations nor does it reflect official Norwegian views.

Summary

Yemeni civil registration authorities do not have registers that give a complete account of the population. Most births and deaths are not timely recorded, and a relatively large share of the population lack ID-documentation. Generally, it is more commonplace to register births in the southern provinces than in the northern provinces. Likewise, birth registration and possession of ID-documentation is more prevalent in urban than in rural areas.

After the Houthi-movement entered Sana and took control of several civil registration offices in the north, the Houthis have started to issue civil documentation, ID-cards and passports. The so-called Houthi-passports are not recognized as legal travel documents by the internationally recognized Hadi-government.

Inadequate control mechanisms and widespread corruption contribute to weaken the general reliability of Yemeni documents.

Sammendrag

Jemenittiske sivilmyndigheter har ikke registre som gir en fullstendig oversikt over befolkningen. De fleste fødsler og dødsfall registreres ikke i løpet av de første årene etter at hendelsen inntraff, og en relativt stor andel av befolkningen er uten ID-dokumenter. Det er generelt mer utbredt å registrere fødsler i urbane områder og i de sørlige provinsene enn hva det er på landsbygden og i de nordlige provinsene. De samme områdene har også en høyere andel av befolkning i besittelse av ID-kort.

Etter at Houthi-bevegelsen tok kontroll over Sana og flere sivilregisterkontorer i nord, har houthiene begynt å utstede attester, ID-kort og pass. Det såkalte Houthi-passet anerkjennes ikke som gyldig reisedokument av den internasjonalt anerkjente Hadi-regjeringen.

Mangelfulle kontrollmekanismer og utbredt korrupsjon bidrar til å svekke den generelle påliteligheten av jemenittiske dokumenter.

Innhold

1 Innledning	6
2 Historisk bakgrunn – borgerkrig og svake statsinstitusjoner	7
3 Territoriell og administrativ kontroll i Jemen	8
3.1 Reise over frontlinjene	9
4 Sivilregistrering og attester	10
4.1 Sivilregisteret	10
4.2 Fødselsattest	11
4.2.1 Registreringsprosedyrer	11
4.2.2 Hvem har fødselsattest?	13
4.2.3 Fødselsregistrering av internt fordrevne	13
4.2.4 Fremleggelse av fødselsattest og skolegang	14
4.3 Dødsattest	14
4.4 Ekteskaps- og skilsmisseattester	14
4.4.1 Ekteskaps- og skilsmissekontrakter	15
4.5 Familiebok	15
4.5.1 Søknadsprosedyrer	16
4.6 Utstedelse av sivildokumenter i Houthi-kontrollerte områder	16
5 ID-kort	17
5.1 Søknadsprosedyrer	17
5.2 Hvem har ID-kort?	18
5.3 Kvinner og ID-kort	18
5.4 ID-kort for flyktninger	19
5.5 Midlertidige ID-kort for internt fordrevne i sør	19
5.6 ID-kort i Houthi-kontrollerte områder	19
6 Pass	20
6.1 Søknadsprosedyrer	21
6.1.1 Søknad om pass ved ambassaden i Haag	22
6.2 Passforlengelse	22
6.3 «Houthi-pass»	23
6.3.1 Blankopass	24
6.3.2 Egenproduserte pass	24
7 Dokumenters pålitelighet	24
7.1 Korrupsjon og nepotisme	24
7.2 Kontrollrutiner og registrenes pålitelighet	25
8 Referanser	27

1 Innledning

Dette temanotatet gir en kortfattet redegjørelse for sivilregistrering, identitetsdokumenter og pass i Jemen. Notatet beskriver de formelle prosedyrene knyttet til registrering av sivile hendelser og utstedelse av identitetsdokumenter, og redegjør for tilgjengelig informasjon om hvordan dette foregår i praksis. Videre tar notatet opp det vi vet om Houthi-regimets ID-forvaltning og utstedelse av pass. Avslutningsvis vurderer notatet jemenittiske dokumenters pålitelighet.

Temanotatet bygger til dels på åpent tilgjengelig informasjon, som nettsidene til jemenittiske myndigheter og andre publikasjoner på nett. Ettersom det finnes lite offentlig informasjon om jemenittiske ID-dokumenter, har det også vært nødvendig å trekke på opplysninger fra elektroniske databaser, som i utgangspunktet kun er tilgjengelig for myndighetspersonell. I de tilfeller hvor slik informasjon brukes, har Landinfo fått tillatelse fra eierne av databasene til å offentliggjøre den. I tillegg stammer informasjonen i notatet fra ressurspersoner og utenriksstasjoner med god kjennskap til forhold knyttet til den jemenittiske identitetsforvaltningen, før og etter utbruddet av borgerkrigen. Noen av kildene har ønsket å være anonyme, men er beskrevet så langt det lar seg gjøre.

Situasjonen i Jemen er uoversiktlig og uforutsigbar, og har siden 2014 vært preget av krig og Houthi-regimets overtagelse av store områder i nord. Maktovertagelsen gjorde at Houthi-regimet fikk kontroll over sentrale deler av den jemenittiske identitetsforvaltningen i Sana, og flere regionale og lokale sivilregisterkontorer.

Den internasjonalt anerkjente regjeringen, videre omtalt som Hadi-regjeringen, er på sin side i eksil i Saudi-Arabia. Regjeringen utøver administrative oppgaver knyttet til sivilregistrering og dokumentutstedelse i områdene i Jemen som er utenfor Houthi-regimets kontroll. Hadi-regjeringen har imidlertid ikke den politiske eller militære kontroll over alle disse områdene, men utgjør én del av et lappeteppes av ulike væpnede aktører, som dels er forent i sin opposisjon mot Houthi-regimet og dels har svært ulike målsetninger for den videre utviklingen i Jemen.

Sammenholdt med det jemenittiske byråkratiets pragmatiske tilnærming til formelle prosedyrer og retningslinjer, innebærer dette at informasjon fra regjeringen om fremgangsmåter knyttet til registrering og dokumentutstedelse, ikke i alle tilfeller vil være dekkende for den lokale situasjonen ved et sivilregister- eller passkontor i Jemen.

Historisk bakgrunn – borgerkrig og svake statsinstitusjoner

Jemen har en turbulent moderne historie, preget av indre stridigheter og svake statsinstitusjoner. De vestlige delene av Nord-Jemen ble nominelt en del av det osmanske riket i 1517. Osmanernes reelle makt i Jemen varierte over århundrene, og var i hovedsak rettet mot skattlegging av handelssentra langs kysten, og etter hvert i de største byene i innlandet. Til forskjell fra i de osmanske kjerneområdene, gjennomførte ikke osmanerne folketellinger, og utviklet heller ikke et sivilregister i Jemen (CRC4D 2013, s. 19). Britene tok på sin side kontroll over Aden i 1839, og etablerte en koloni rundt byen og protektorat(er) i øvrige deler av Sør-Jemen. Ettersom Aden var viktig for internasjonal skipstrafikk og handel, var byråkratiet i byen bedre utviklet enn hva som kjennetegnet øvrige deler av Jemen, og bidro til å utvikle en dokumentasjonskultur blant deler av befolkningen (CRC4D 2013, s. 19).

Nord-Jemen¹ (Den arabiske republikken Jemen) ble grunnlagt etter en revolusjon mot Zaydi-imamatet i 1962, og var i de første åtte årene åsted for en intens borgerkrig mellom støttespillere av det avsatte imamatet og den nyvunne republikken. Sør-Jemen (Den demokratiske folkerepublikken Jemen) ble en selvstendig sosialistisk republikk i 1967, etter en militær og politisk løsrivelseskamp mot det britiske kolonistyre i Aden (Leraand 2020a).

Forskjellene mellom styresettene i nord og sør hadde betydning for registreringsrutiner og dokumentutstedelse til befolkningen. Det marxistiske styrets sentraliserings- og utviklingspolitikk i sør nødvendiggjorde en viss oversikt over befolkningen. Sentralmakten i Nord-Jemen hadde imidlertid et mindre behov for en slik oversikt, ettersom de baserte sitt styre på tradisjonell fordelingspolitikk gjennom stammeledere. Da forvaltningene i Nord- og Sør-Jemen ble slått sammen etter foreningen til én republikk i 1990, var dermed en større andel av befolkningen i sør registrert i sivilregisteret, enn hva som var tilfellet for befolkningen i nord.² I perioden etter foreningen ble det etablert et felles lovverk for sivilregistrering og en Sivilregistermyndighet³, som fikk ansvar for å registrere sivile hendelser og utstede attester og ID-kort i hele Jemen (CRC4D 2013, s. 19 og 23).

I 2006 startet Houthis-bevegelsen et opprør i den nordlige Saada-provinsen. Provinsen var i de fem påfølgende årene åsted for til sammen seks mindre kriger

¹ Det såkalte Zaydi-imamatet «Det mutawakkilittiske kongedømmet Jemen» (1917-1962) ble også referert til som Nord-Jemen.

² Det totale dekkningen var likefullt liten, og det fantes betydelige forskjeller mellom urbane og rurale områder og blant personer med og uten utdanning.

³ Sivilregistermyndigheten heter på arabisk *maslahat al-ahwal al-madaniyya wal-tasjil al-madani*, som kan oversettes med *Sivilforhold- og sivilregistermyndigheten*. De vanligste engelske betegnelsene er «Civil Registration Authority» og «Civil Status and Registration Authority». I dette notatet brukes betegnelsen Sivilregistermyndigheten.

mellom regjeringshæren og en Houthi-ledet allianse. Folkelige opprør, under den såkalte arabiske våren 2011, førte til at president Saleh trakk seg fra sin stilling, og ble erstattet av sin tidligere visepresident Hadi. En borgerkrig brøt ut i 2014, da en Houthi-ledet allianse inntok hovedstaden Sana. Krigen ble intensivert våren 2015, etter at en internasjonal koalisjon ledet av Saudi-Arabia intervenerte militært mot houthiene, som hadde rykket sørover og inntatt flere sentrale byer. (Leraand 2020b; Brandt 2017).

Krigen i Jemen pågår fremdeles. Den internasjonalt anerkjente Hadi-regjeringen har siden 2015 vært i eksil i Saudi-Arabia, og har begrenset kontroll over de statlige funksjonene i områdene i Jemen som de nominelt kontrollerer (ICG 2020, s. 14). Ifølge Freedom House (2020) har landet i dag ingen fungerende sentralregjering, og de statlige institusjonene er i stedet kontrollert av lokale eliter og bevæpnede grupper.

3 Territoriell og administrativ kontroll i Jemen

Jemen er delt inn i 22 provinser (*muhafazat*), hvorav én er utgjort av hovedstadsområdet.⁴ Provinsene er igjen delt inn i 333 distrikter (*mudiriyat*).

Den territorielle kontrollen i Jemen kan deles mellom områder under Houthi-regimets kontroll og områder under kontroll av en allianse bestående av den internasjonalt anerkjente Hadi-regjeringen og andre væpnede fraksjoner, som «the Southern Transition Council» (STC), «the Joint Resistance Forces» (JRF) og de militære myndighetene i Hadrahmawt. Hadi-regjeringens primære økonomiske og militære støttespiller er Saudi-Arabia, mens de øvrige fraksjonene støttes av De forente arabiske emirater (FAE). Alliansen er i hovedsak forent rundt hva de er imot – Houthi-regimet – og i langt mindre grad hva de er for. Den har slik sett vært preget av politisk dragkamp og tidvise væpnede sammenstøt, spesielt mellom styrker tilknyttet STC og Hadi-regjeringen (ICG 2020, s. 2).

Hovedbildet i dag er at Houthi-regimet kontrollerer store deler av det tidligere Nord-Jemen, med unntak av de østlige områder i provinsene Marib og al-Jawf, kystområdene sør for Hudaida by og noen grenseområder til Saudi-Arabia. Anti-Houthi fraksjonene har på sin side kontroll over mesteparten av de øvrige delene av Jemen. Hadi-regjeringen kontrollerer, gjennom lokalt allierte styrker, deler av Marib-provinsen, inkludert Marib by, og de nordlige og vestlige delene av de tilstøtende sørlige provinsene. STC kontrollerer Aden by, omkringliggende områder i de sørlige provinsene og øyen Sokotra. JTF har kontroll over kystområdene i vest, syd for Hudayda, mens lokale militære myndigheter kontrollerer det mest av Hadrahmawt. I tillegg finnes det områder kontrollert av

⁴ Øyen Sokotra, i det indiske hav syd for fastlandet, lå tidligere under provinsen Hadhramaut, men ble i 2013 en egen provins (RoY 2013).

Al-Qaida (AQAP) og av salafistiske grupper tilknyttet de ulike aktørene (ICG 2020, s. 2).

Hadi-regjeringen har formelt kontroll over sivilregistrering og dokumentutstedelse ved sivilregister- og passkontorer i alle områder i Jemen som ikke er under Houthi-regimets kontroll. Houthi-regimet registrerer på sin side sivile hendelser og utsteder dokumenter ved sivilregister- og passkontorene i områdene de kontrollerer. Mange av de ansatte ved disse kontorene er de samme som før borgerkrigen startet, selv om Houthi-regimet har installert lojale representanter som har makt til å gripe inn dersom de ønsker det (Storbritannias «Jemen nettverkskontor» 2020).

Passutstedelse er ikke samordnet mellom Hadi-regjeringen og Houthi-regimet, da sistnevnte utsteder sine egne pass og ikke har tilgang til passdatabasen (Nasjonalt ID-senter 2020b). Det er Landinfos forståelse at heller ikke sivilregisterkontorene i det Houthi-kontrollerte områdene er samordnet med Sivilregistermyndigheten underlagt Hadi-regjeringen.

3.1 Reise over frontlinjene

Den militære aktiviteten ved frontlinjene varierer. Siden sommeren 2020 har den i hovedsak vært konsentrert rundt de østlige delene av de Houthi-kontrollerte områdene, i Marib, Al-Jawf og Bayda-provinsene. Det har også vært sporadiske kamper andre steder i Jemen, blant annet i byene Hudaida og Taiz, og mellom STC og styrker knyttet til Hadi-regjeringen i de sørlige provinsene (Sanaa Center 2020).

Kildene Landinfo har konsultert høsten 2020 er enige om at det generelt er mulig for sivile å reise mellom Houthi-kontrollerte områder og øvrige deler av Jemen. Ifølge en ansatt ved en internasjonal organisasjon i Jemen (møte oktober 2020), blir personer som reiser ut fra et Houthi-kontrollert område grundig kontrollert ved regjeringskontrollerte kontrollposter.⁵ Det er derfor vanlig å ha en kontaktperson «i sør», som kan bekrefte ens identitet og ærend.

Ifølge Storbritannias «Jemen nettverkskontor» (2020) undersøkes de reisendes ID-dokumenter både ved regjerings- og Houthi-kontrollerte kontrollposter. Ved Houthi-kontrollposter undersøkes ofte familienavn, og om vedkommende er tilknyttet media eller har kjempet mot houthiene. Så lenge det ikke er noe problematisk ved den reisende, skal det være relativt enkelt å reise i Jemen.

⁵ Regjeringskontrollerte kontrollposter brukes som en samlebetegnelse for sjekkpunkter kontrollert av styrker tilknyttet til Hadi-regjeringen, og de andre aktørene som kjemper mot Houthi-regimet. En slik kontroll innebærer blant annet undersøkelse av navn, da dette i Jemen sier noe om hvilken stamme man tilhører og fra hvilket område man kommer. Man vil også bli stilt spørsmål om formålet for reisen (Ansatt i internasjonal organisasjon i Jemen, møte oktober 2020).

Situasjonen er annerledes for kvinner som reiser alene, da de risikerer å bli utsatt for trakassering. Både Houthi-regimet og salafistiske grupper har implementert et vergesystem, som innebærer at kvinner må reise med en mannlig verge (Storbritannias «Jemen nettverksskontor» 2020).

Den svenske ambassaden i Riyadh (2019, s. 4) rapporterer at opplysninger fra 2017 og 2018 tilsier at reisende fra Houthi-kontrollerte områder har blitt nektet innreise til regjeringskontrollerte områder, fordi deres Houthi-utstedte dokumenter ikke har blitt anerkjent som gyldige ID-dokumenter ved regjeringskontrollerte kontrollposter. I en rapport fra den jemenittiske menneskerettighetsorganisasjonen al-Mwatana (2020, s. 82-83), fremgår det at organisasjonen i 2019 dokumenterte 29 tilfeller hvor sivile ble stoppet ulovlig ved en kontrollpost. I noen av tilfellene fikk de reisende først reise videre etter å ha betalt en bestikkelse eller skaffet til veie en sponsor.

Selv om situasjonen er uforutsigbar, tilsier likevel informasjonen fra kildene konsultert i 2020 at reiser på tvers av frontlinjen er mulig for den generelle sivilbefolkningen, og videre at Houthi-utstedte sivildokumenter og ID-kort anerkjennes i regjeringskontrollerte områder (se kapittel 4.5 og 6.5).

4 Sivilregistrering og attester

Et sivilregister er et register med vitale opplysninger om befolkningen, som fødsel, dødsfall og sivilstatus. Attester på en slik hendelse utstedes av Sivilregistermyndigheten på bakgrunn av en registrering i sivilregisteret.⁶

4.1 Sivilregisteret

Jemen har ikke et sentralt, digitalt sivilregister. Ansvar for å registrere fødsler og dødsfall, og for utstedelse av fødsel- og dødsattester, ligger hos Sivilregistermyndigheten, som er underlagt Innenriksdepartementet (CRC4D 2013, s. 10). Legalisering av ekteskap og skilsmisser er underlagt Justisdepartementet, som utformer ekteskapskontrakter og som skal dele informasjon om dette med Sivilregistermyndigheten (CRC4D 2013, s. 29). Sivilregistermyndigheten utsteder imidlertid ekteskaps- og skilsmisseattester (Jemens innenriksdepartement u.å.a & u.å.b).

I 2013 fantes det sentrale sivilregisterkontorer i alle de 22 provinshovedstedene og 272 mindre distriktskontorer ellers i landet (CRC4D 2013, s. 24). Fødsler og dødsfall kan innrapporteres til det lokale sivilregisterkontoret der hvor hendelsen

⁶ Et sivilregister er ikke det samme som et folkeregister. Et folkeregister er et register over innbyggernes nåværende bosted. I mange land er imidlertid sivil- og folkeregisteret koblet sammen. Jemen har heller ikke et sentralt, digitalisert folkeregister.

fant sted, eller til Sivilregistermyndighetens hovedkontor i Sana (Storbritannias «Jemen nettverkskontor» 2020). Sivilregistermyndigheten utsteder deretter en attest og registrerer hendelsen i en registerbok. Registerbøkene er organisert kronologisk, og oppbevares ved kontorene hvor registreringen fant sted.

Ifølge konsultentselskapet «Civil Registration Centre for Development» (CRC4D), som i 2013 publiserte en rapport om det jemenittiske sivilregisteret, dupliseres registrene, slik at en kopi oppbevares ved en annen lokasjon. Dette skjer ved at utstederkontoret oversender selve søknadsskjemaet til Sivilregistermyndighetens sentrale kontor i den aktuelle provinshovedstaden. CRC4D fant imidlertid at dette ikke alltid er tilfellet i praksis, da både registrene og søknadsskjemaene ble oppbevart sammen ved det sentrale sivilregisterkontoret de besøkte i Hudeida (CRC4D 2013, s. 35-36).

I henhold til opplysninger fra CRC4D (2013, s. 33-34, 85), gjennomførte Sivilregistermyndigheten i 2013 et digitaliseringsprosjekt av sivilregisteret, hvor til sammen ni kontorer og sykehus deltok. Storbritannias «Jemen nettverkskontor» (2020) har oppgitt at det ikke har vært noe fremdrift i prosjektet siden 2015, og at fødselsattester i dag kun utstedes på papir.

Registrering av fødsel og dødsfall er i utgangspunktet lovpålagt (CRC4D, s. 43).⁷ I praksis er imidlertid underrapportering av fødsler, dødsfall og sivilstand svært utbredt (se kapittel 4.2, 4.3 og 4.4). Det er ikke uvanlig å først registrere seg når man har behov for å fremlegge en attest, for eksempel i forbindelse med skolestart eller søknad om ID-dokumenter. Myndighetene har derfor ikke oversikt over hvor mange mennesker som faktisk bor i Jemen, eller hvor mange som gifter seg, blir født eller dør per år.

4.2 Fødselsattest

Fødselsattest utstedes av Sivilregistermyndigheten, som er underlagt Innenriksdepartementet. Fødselsattesten er et lite hefte, med rødlig, blålig, grønnlig og kremfarget bakgrunnstrykk. Innsiden av heftet inneholder felter, hvor informasjon om innehaver, familie og fødsel føres inn for hånd. Tidligere har det blitt utstedt ulike varianter med grønn, oransje eller kremaktig farge (DISCS u.å.a, U.S. Department of State u.å.).

4.2.1 Registreringsprosedyrer

Forutsetningen for å få utstedt fødselsattest er at fødselen registreres ved et sivilregisterkontor. Registrering er i teorien nødvendig for å oppnå formelle

⁷ I CRC4Ds (2013, s. 42-44) rapport er det gjengitt deler av «Lov nr. 23» som regulerer sivilregistrering og ID-kort. I gjengivelsen av artikkel 20 fremgår det at en sivilhendelse skal rapporteres innen 60 dager. Landinfo har ikke vært i stand til å fremskaffe originalteksten.

rettigheter som skolegang, helsetjenester og statsborgerskap. Samtidig er fødselsattest et nødvendig underlagsdokument for å få utstedt ID-kort og pass (Landinfo 2010, s. 5; Ministry of Public Health and Population et al. 2015, s. 16).

Ifølge det jemenittiske innenriksdepartementets informasjonssider kan en fødsel rapporteres av barnets foreldre, barnets slektninger eller direktører ved en institusjon (for eksempel sykehus eller fengsel) hvor fødselen har funnet sted eller som har mottatt et hittebarn. Følgende dokumenter skal fremlegges for å få utstedt en fødselsattest: utfylt søknadsskjema, bekreftelse på fødsel fra sykehus, lokal nabolagsleder⁸ eller underdistrikt og kopi av fars ID-kort, familiekort eller pass. Dersom en annen enn barnets foreldre rapporterer en fødsel skal vedkommende fremlegge sitt identitetsdokument. Å registrere en fødsel og få utstedt fødselsattest skal være en gratis tjeneste (Jemens innenriksdepartement u.å.c).⁹

I Landinfos temanotat *Reise- og ID-dokumenter* (2010), vises det til informasjon fra Den norske ambassaden i Riyadh om at det ikke er noen automatikk i at barn født ved sykehus blir registrert, og at dette først og fremst er foreldrenes ansvar. Landinfo er ikke kjent med informasjon som tilsier at situasjonen er annerledes i dag. Ettersom om lag 70 % av alle fødsler i Jemen skjer utenfor en helseinstitusjon (Ministry of Public Health and Population et al. 2015, s. 89), vil uansett foreldrene være de nærmeste til å registrere fødsler i de fleste tilfeller.

Ifølge jemenittisk lov¹⁰ skal en fødsel rapporteres til myndighetene innen 60 dager (Jemens nasjonale informasjonssenter u.å.). CRC4D (2013, s. 29-30) rapporterer at registrering kan skje inntil ett år etter fødselen («grace period»), mens registreringer etter dette i henhold til loven skal behandles av en komité. I praksis fungerer imidlertid ikke komitéene, og det er mulig å registrere fødselen og få utstedt en fødselsattest ved et sivilregisterkontor på et hvilket som helst tidspunkt etter fødselen (U.S. Department of State u.å.), for eksempel i forbindelse med skolegang eller søknad om ID-dokumenter (Sveriges ambassade i Riyadh 2019). Dette underbygges av tallmateriale fra Innenriksdepartementet, gjengitt i CRC4Ds rapport (2013, s.11-12), hvor det fremgår at de fleste fødsler i 2006 ble registrert mer enn ett år etter at fødselen fant sted.¹¹

⁸ Nabolagsleder ('*Aaqil al-hara/ Hara sheikh*) er utnevnt av regjeringen, og har til oppdrag å bevare freden i nabolaget og å koordinere registrering av fødsel, ekteskap og dødsfall med myndighetene (IOM 2014, s. iv).

⁹ Ifølge en ansatt ved en internasjonal organisasjon i Jemen (møte oktober 2020) skal det fremlegges en ekteskapskontrakt som bevis på at foreldrene er gift, ID-kort eller familiebok og en bekreftelse fra sykehus eller fra nabolagsleder. I praksis er heller ikke tjenesten gratis, men koster om lag 1 USD.

¹⁰ Lov 23 av 1991 om sivilforhold og sivilregistrering, artikkel 20 (Jemens nasjonale informasjonssenter u.å.).

¹¹ Ifølge Innenriksdepartementets undersøkelse, gjengitt av CRC4D (2013, s. 11-12), var det totale antallet som hadde registrert sin fødsel i 2006 36,9 %, mens 8,1 % av fødslene hadde blitt

4.2.2 Hvem har fødselsattest?

Det er ikke sikre tall på hvor mange jemenitter som har en fødselsattest. I den siste levekårsstudien fra 2013 (Ministry of Public Health and Population et al. 2015, s. 16-17) oppga om lag en tredjedel av respondentene med barn under fem år at barna var registrert i sivilregisteret. Av de som hadde registrert barna sine, oppga om lag halvparten å ha en fødselsattest. Å få utstedt fødselsattest var mest vanlig for familier bosatt i Sana by (40 %) og i de sørlige provinsene, hvor Aden (65 %) og Hadhramout (47 %) er de provinsene hvor fødselsattest er mest utbredt. I nord er situasjonen annerledes. Under 10 % oppga å ha fått utstedt fødselsattest for barna sine (under fem år) i de nordlige provinsene.¹² Studien fant også at familiens sosioøkonomiske status og hvorvidt de bor i urbane eller rurale områder har betydning for føderregistrering, da flere familier bosatt i byer og med en relativt høy økonomisk status oppga å ha registrert barna sine.¹³

En ansatt ved en internasjonal organisasjon i Jemen (intervju oktober 2020) opplyste at organisasjonen har gjort en intern undersøkelse over antall internt fordrevne barn uten fødselsregistrering, og funnet at om lag 70 % av barna ikke var registrert.¹⁴ Mange av de internt fordrevne familiene kom fra rurale områder, hvor ID-papirer er mindre utbredt. Samtidig er kostnadene knyttet til utstedelse av fødselsattest et hinder for mange av dem. Kilden oppga at selv om fødselsattest i utgangspunktet skal være en gratis tjeneste, så koster attesten i praksis om lag 1 USD.

4.2.3 Fødselsregistrering av internt fordrevne

UNHCR og andre organisasjoner har programmer som gir internt fordrevne mulighet til å registrere fødsel og få utstedt en fødselsattest i områdene de befinner seg.¹⁵ Slik registrering danner grunnlag for å kunne søke om ID-kort, som i mange tilfeller er nødvendig for å få tilgang til offentlige tjenester og

registrert innen ett år etter fødselen. CRC4D viser også til tallmateriale fra en undersøkelse foretatt av Helsedepartementet og UNICEF (Ministry of Public Health and Population et al. 2008), hvor det fremgår at 18,1 % av respondentene oppga at de hadde registrert barna sine innen barnet var ett år, og 22,1 % innen barnet var fem år. Forskjellen mellom rapportene i andel registrerte innen ett år kan skyldes henholdsvis under- og overrapportering. Forskjellen mellom det totale antallet registrerte og registrerte innen fem år i de to rapportene, kan i tillegg skyldes at flere blir registrert etter fylte fem år.

¹² Dette gjelder for følgende provinser: Saada, Amran, Hajjah, Al-Jawf, Reimah, Hudeida, Mareb, Sana og Al-Mahwit (Ministry of Public Health and Population et al. 2015, s. 16-17).

¹³ I den laveste sosioøkonomiske kvantilen (femtedel) oppga 17 % av respondentene å ha registrert barna sine (under fem år), mens det i den høyeste kvantilen var 56 % som oppga dette. I rurale husholdninger oppga 24 % å ha registrert barna sine, mens det blant urbane husholdninger var 48 % som oppga dette (MOHAP et al. 2013, s. 17).

¹⁴ Undersøkelsen ble foretatt blant internt fordrevne i provinsene Lahj, Taiz, Abyan, Aden, Sana, Amran, Hajja og Hudeida.

¹⁵ Noen kontorer krevde tidligere at de internt fordrevne skulle registrere fødsler ved sivilregisterkontor i distriktet hvor fødselen fant sted. Som en følge av situasjonen i Jemen håndheves ikke lenger dette kravet i særlig grad (Internasjonal organisasjon, møte oktober 2020).

bistand fra de humanitære organisasjonene (UNHCR 2018, s. 8; Ansatt ved internasjonal organisasjon i Jemen, møte oktober 2020).

Internt fordrevne skal i utgangspunktet fremlegge dokumentasjon i forbindelse med søknad om fødselsattest. I tilfeller der slik dokumentasjon ikke foreligger er det tilstrekkelig med en uttalelse fra nabolagsleder. Dersom nabolagslederen ikke befinner seg blant de internt fordrevne, vil en annen respektert person i lokalsamfunnet med kjennskap til søkeren kunne gi en slik bekreftelse (Ansatt ved internasjonal organisasjon, møte oktober 2020).

4.2.4 Fremleggelse av fødselsattest og skolegang

Ifølge det amerikanske utenriksdepartementet er det i utgangspunktet obligatorisk å fremlegge fødselsattest ved skolestart. I praksis håndheves imidlertid ikke dette i hele Jemen (U.S. Department of State 2019, s. 34).

Kilder Landinfo møtte i Jemen i 2010 oppga at regelverket i mange tilfeller ikke praktiseres. Det gjaldt særlig i rurale områder hvor forholdene er små og gjennomsliktige, og hvor alle vet hvilke barn som tilhører hvilken familie. Praksisen var strengere i byene, hvor det i utgangspunktet var krav om fødselsattest eller en helseattest som fastslår barnets alder ved skolestart (Landinfo 2010, s. 7). Ettersom det fremdeles er færre barn som har fødselsattest i rurale enn i urbane område (MOHAP et al. 2015, s. 16-17), er det grunn til å tro at situasjonen i dag tilsvarer den som Landinfo beskrev i 2010.

En ansatt i en internasjonal organisasjon i Jemen (møte oktober 2020) oppga imidlertid at internt fordrevne i Jemen må fremlegge fødselsattest ved skolestart.

4.3 Dødsattest

Dødsfall skal rapporteres til myndighetene og registreres i sivilregisteret. Man kan også få utstedt en dødsattest (Jemens innenriksdepartement u.å.d). Dødsattester er utstedt i samme format som fødselsattester (se kapittel 4.2). Tidligere har det blitt utstedt ulike varianter med grønn, oransje eller kremaktig farge, i tillegg til A3 og A4-format i forskjellige farger, inkludert hvit (DISCS u.å.b; U.S. Department of State u.å.).

Det er grunn til å tro at de fleste dødsfall likevel ikke registreres i sivilregisteret. Tall fra Innenriksdepartementet for 2006, gjengitt av CRC4D (2013, s. 9), viser at kun 13 % av dødsfallene ble registrert.

4.4 Ekteskaps- og skilsmisseattester

Sivilregistermyndigheten utsteder ekteskaps- og skilsmisseattester. En ekteskapsattest har samme design som fødsels- og dødsattester. Selve attesten har

imidlertid et større format. Tidligere har det blitt utstedt ulike varianter med grønt, oransje eller kremaktig farge, i tillegg til attester i A3 og A4-format i forskjellige farger, inkludert hvit (DISCS u.å.c; U.S. Department of State u.å.).

Ved søknad om ekteskapsattest skal det fremlegges kopi av ekteskapskontrakt og ID-dokumenter for ektefellene, mens det ved søknad om skilsmisseattest skal fremlegges en kopi av skilsmissekontrakt eller et annet juridisk dokument som viser at skilsmissen er anerkjent av myndighetene (Jemens innenriksdepartement u.å.a; u.å.b).

Ifølge CRC4D er det ikke vanlig å registrere ekteskap ved sivilregisteret eller få utstedt ekteskapsattester i Jemen. I 2012 ble bare 5000 av anslagsvis 300 000 ekteskap registrert ved Sivilregistermyndigheten (CRC4D 2013, s. 29).

4.4.1 Ekteskaps- og skilsmissekontrakter

Ekteskaps- og skilsmissekontrakter utstedes av Departementet for religiøse affærer (*Wizarat al-Awqaf*), underlagt Justisdepartementet (*Wizarat al-Adl*). I praksis fylles kontrakten ut av en person med vigselfmyndighet, kalt *maduun*, før departementet stempler den. Hendelsen kan deretter registreres ved Sivilregistermyndigheten av ektefellene eller av *maduun* (Ansatt ved internasjonal organisasjon i Jemen, e-postkorrespondanse 2020).

I den nederlandske databasen over ID- og sivildokumenter, *Document Information System for Civil Status* (DISCS), foreligger det ekteskapskontrakter i ulike farger og format, hvor Justisdepartementet fremgår som øverste utstedermyndighet. Ekteskapskontraktene registrert i DISCS har også noe ulike navn på arabisk: *'aqd nikah*, *wathiiqa*, *'aqd zawwaj*, *wathiiqa 'aqd nikah shar'ii*, *'aqd nikah shar'ii* og *ithbaat zawwaj* (DISCS u.å.d).

4.5 Familiebok

Familiebok (også kalt familiekort) utstedes av Sivilregistermyndigheten til «familieoverhodet» (*rab al-usra*) ved søknad etter ekteskapsinngåelse. I familieboken fremgår informasjon om innehaveren, hans ektefeller og barn. Som familieoverhode er det mannen som eier dokumentet (Landinfo 2010, s. 9). Ettersom bosted er registrert i familieboken, fungerer den som et desentralisert (og analogt) folkeregister (CRC4D 2013, s. 26).

Familieboken er et passlignende hefte med sort omslag. På den første siden er det et bilde av familieoverhodet. Deretter følger to sider med informasjon om innehaveren og dokumentet. I de påfølgende sidene er det felt for registrering av til sammen fire ektefeller og 28 barn (DISCS u.å.e).

I en studie foretatt av UNDP i 2017, fremgikk det at kun 27 % av husholdningene som deltok i undersøkelsen hadde en familiebok, og at kun 6 % hadde oppdatert den i løpet av de siste fem årene (UNDP 2018, s. 49).¹⁶

4.5.1 Søknadsprosedyrer

Ifølge det jemenittiske innenriksministeriets informasjonssider må man ved søknad om familiebok fremlegge søkerens (familieoverhodets) ID-kort, ektefellens (kvinnens) ID-kort, en kopi av ekteskapskontrakt, fødselsattester for barn og et sertifikat på familieoverhodets blodtype. Bilde av familieoverhodet er obligatorisk, mens det for ektefellen er valgfritt. I tillegg må man ta med to vitner som kan bekrefte informasjonen eller en attest fra nabolagsleder (Jemens innenriksdepartement u.å.e).

Hvorvidt kravet om fremleggelse av ID-kort praktiseres, er usikkert. En ansatt ved en internasjonal organisasjon i Jemen (møte oktober 2020) oppga at familieboken i noen tilfeller brukes i fravær av ID-kort. Samtidig er familieboken sidestilt med ID-kort som underlagsdokument ved utstedelse av sivilattester (Jemens innenriksdepartement u.å.a; u.å.b; u.å.c; u.å.d).

4.6 Utstedelse av sivildokumenter i Houthi-kontrollerte områder

Attester utstedes også ved sivilregisterkontorer i Houthi-kontrollerte områder. Landinfo har ikke sikker kunnskap om søknad- og utstedelsesrutiner ved kontorene, men selve attestformularene skal være de samme som ved øvrige kontorer i Jemen (Storbritannias «Jemen nettverksskontor» 2020; Nationalt ID-center 2020b, s. 10). En ansatt ved en internasjonal organisasjon i Jemen (møte oktober 2020) har oppgitt at kravene til dokumentasjon for utstedelse av fødselsattest er tilsvarende ved Houthi- og regjeringskontrollerte kontorer.

Kildene er ikke entydige hvorvidt den internasjonalt anerkjente Hadi-regjeringen anerkjenner sivildokumenter utstedt i Houthi-kontrollerte områder. Ifølge et notat fra Den svenske ambassaden i Riyadh, anerkjennes ikke offisielle dokumenter utstedt ved Houthi-kontrollerte kontorer av Hadi-regjeringen. Notatet viser til at dette har ført til vanskeligheter for foreldre i Houthi-kontrollerte områder som ønsker å registrere barna sine, fordi det forekommer at de nektes innreise til områder kontrollert av Hadi-regjeringen (Den svenske ambassaden 2019, s. 4-6).

I en rapport fra dansk Nationalt ID-center (2020a, s. 2) fremgår det imidlertid at Hadi-regjeringen anerkjenner alle ID-kort og sivildokumenter utstedt i Houthi-kontrollerte områder. Rapporten baserer seg delvis på møter med jemenittiske eksil-myndigheter i Saudi-Arabia, som oppga at de anerkjenner slike dokumenter

¹⁶ Undersøkelsen ble foretatt i provinsene Sana, Ibb, Sada, Aden og Hudeida. Til sammen 2096 respondenter deltok i studien (UNDP 2018).

fordi myndighetene representerer enhver jemenitt, selv om de bor i Houthiskontrollerte områder.¹⁷ Dette understøttes også av andre kilder Landinfo har konsultert høsten 2020. En ansatt ved en internasjonal organisasjon i Jemen (møte oktober 2020) og Storbritannias «Jemen nettverkskontor» (2020) oppga begge at sivildokumenter anerkjennes på tvers av styresmaktene i nord og sør.

5 ID-kort

ID-kort utstedes av Sivilregistermyndigheten, og kan bare utstedes i Jemen (Nationalt ID-center 2020, s. 3). Elektroniske ID-kort ble lansert i 2000 (World Privacy Forum u.å.), samtidig med innføringen av en digital database over innehaverne (CRC4D 2013, s. 16).¹⁸ ID-kortene er imidlertid ikke biometriske.

Kortet er på størrelse med et kredittkort og er kremfarget. På kortets fremside er det et bilde av innehaveren, i tillegg til innehaverens «nasjonalitetsnummer», navn, fødselsdato, fødested og blodtype. Nederst på siden er en strekkode. På baksiden av kortet fremgår utstedelsessted og -dato. ID-kortene skal ha en gyldighet på seks år (DISCS u.å.), men det er observert ID-kort med ulik gyldighetstid (Nasjonalt ID-senter, e-post 2020).¹⁹

5.1 Søknadsprosedyrer

Ifølge det jemenittiske innenriksministeriets informasjonssider må man ved søknad om ID-kortet bevise at man er jemenittisk borger ved å fremlegge en fødselsattest eller en kopi av fars ID-kort, og ha med to vitner som kan bekrefte at søkeren er jemenitt og at informasjonen i søknadsskjemaet er korrekt. I tillegg skal det fremlegges en bekreftelse fra nabolagsleder eller arbeidsgiver og en attest som stadfester blodtype (Jemens innenriksdepartement u.å.f).

I forbindelse med søknad om ID-kort tas bilde og fingeravtrykk av søkeren, fingeravtrykket lagres i databasen over innehavere. Selve ID-kortene utstedes kun ved sivilregisterkontorer som er utstyrt med en maskin som kan skrive ut kortene. Ifølge et notat fra Sverige ambassade i Riyadh (2019, s. 5) utstedes ID-kort ved kontorene i byene Aden, Taizz, Marib, Al-Mukalla og Sana. Storbritannias ambassade i Sana har i tillegg opplyst at ID-kort utstedes i provinsene Shabwa og

¹⁷ Merk at situasjonen er annerledes for pass utstedt av Houthis-bevegelsen, som ikke anerkjennes av den internasjonalt anerkjente Hadi-regjeringen (se kapittel 7.3).

¹⁸ Denne databasen er ikke samkjørt med sivilregisteret som er analogt, eller passdatabasen som er underlagt passmyndigheten.

¹⁹ I de få jemenittiske ID-kortene som Nasjonalt ID-senter har undersøkt, og konkludert med at mest sannsynlig er ekte, fremgår ulik gyldighetstid. Gyldighetstidene av de undersøkte dokumentene er heller ikke nødvendigvis på «hele» år eller måneder, og kan dermed fremstå som vilkårlige.

Hudeida. Ifølge en ansatt i en internasjonal organisasjon i Jemen (møte oktober 2020; e-post oktober 2020) er det også mulig å søke om ID-kort ved kontorer som ikke er utstyrt for å skrive ut ID-kortene. I slike tilfeller registreres søknaden ved det lokale kontoret, før det oversendes et kontor med printer, og deretter sendes tilbake til kontoret der søknaden ble registrert. Ved slike mindre kontorer registreres fingeravtrykk manuelt på papir.

5.2 Hvem har ID-kort?

Alle jemenittiske borgere skal ifølge loven bære ID-kort eller en familiebok (familiekort), dersom vedkommende er familieoverhode, etter fylte 16 år (Jemens nasjonale informasjonssenter).²⁰

I praksis er det imidlertid mange som ikke har ID-kort. Kilder Landinfo møtte i Jemen i 2010 oppga at de fleste familier i Sana og andre store byer er registrert og har ID-kort, mens det i rurale områder sannsynligvis er svært mange som ikke har ID-kort (Landinfo 2010, s. 8). Dette underbygges av opplysninger fra en ansatt i en internasjonal organisasjon i Jemen (møte oktober 2020), som oppga at om lag 60 prosent av internt fordrevne manglet ID-kort.²¹ For den internt fordrevne befolkningen er det viktig å fremskaffe slike dokumenter, da dette gir dem adgang til bistand fra organisasjoner og tjenester fra myndighetene i områdene de har flyttet til.

Det er heller ikke uvanlig å først få et ID-kort en tid etter at man er fylt 16 år. Ifølge tall fra sivilmyndigheten, gjengitt av CRC4D (2013), var i underkant av halvparten av søknadene om ID-kort inngitt av personer mellom 17-22 år, mens personer over 29 år står for i underkant av en tredjedel av søknadene. Sivilmyndigheten anslo i 2012 at om lag 70 % av befolkningen over 30 år innehar ID-kort (CRC4D 2013, s. 16).

Ifølge en ansatt ved en internasjonal organisasjon i Jemen (e-post oktober 2020) har det vært vanlig å bruke andre identitetsdokumenter i stedet for ID-kort, som valgkort, førerkort, familiekort og militært ID-kort.

5.3 Kvinner og ID-kort

Det er grunn til å tro at noe færre kvinner enn menn i Jemen har ID-kort. Ifølge en ansatt ved en internasjonal organisasjon i Jemen (møte oktober 2020), fant

²⁰ Lov 23 av 1991 om sivilforhold og sivilregistrering, artikkel 49 og 60 (Jemens nasjonale informasjonssenter u.å.).

²¹ Tallet kommer fra en undersøkelse foretatt blant internt fordrevne i provinsene Lahj, Taiz, Abyan, Aden, Sana, Amran, Hajja og Hudeida. Den samme kilden oppga at flere kvinner enn menn var uten ID-kort. Totalt 80 % av de undersøkte internt fordrevne kvinnene var uten ID-kort.

organisasjonen i en undersøkelse at om lag 80 % av internt fordrevne kvinner manglet ID-kort.²²

Den samme kilden opplyste også at kvinner må ha tillatelse fra en mannlig verge for å få utstedt ID-kort. Dersom kvinnen kan fremvise kopier av vergens ID-dokumenter, vil dette imidlertid være tilstrekkelig. I konservative områder av Jemen vil ikke en kvinne på egen hånd kunne oppsøke et sivilregisterkontor, uten å være i følge av ektefellen eller en nær mannlig slektning (*mahram*) (ansatt ved internasjonal organisasjon i Jemen, e-post-korrespondanse 2020).²³

5.4 ID-kort for flyktninger

Sivilstatusmyndigheten har siden 2009 utstedt egne ID-kort til flyktninger (Feinstein International Center 2011, s. 14).²⁴ Kortet er grønt og på størrelse med et kredittkort. Av fremsiden av kortet er det bilde av innehaveren, personalia og utstedelsesdato og -sted. På baksiden er det en strekkode og en tekst på arabisk, hvor det blant fremgår at ID-kortet er gyldig for to år og at innehaveren er en flyktning (UNHCR 2013, s. 2).

5.5 Midlertidige ID-kort for internt fordrevne i sør

Ifølge en ansatt ved en internasjonal organisasjon i Jemen (møte oktober 2020) utsteder regjeringen i Aden midlertidige ID-kort til internt fordrevne flyktninger fra de nordlige provinsene. Disse ID-kortene ligner på ordinære ID-kort, men er kun gyldige for to år,²⁵ og har påskrift om at innehaveren er internt fordrevet. Kortene gir imidlertid tilgang til de samme tjenestene som et ordinært ID-kort.

5.6 ID-kort i Houthi-kontrollerte områder

ID-kort utstedes også i områdene under kontroll av Houthi-bevegelsen. I de Houthi-kontrollerte områdene utstedes ID-kort i Sana, og har «*Markaz 1 al-Amana*» som utstedelsested (Notat fra Sveriges ambassade i Riyadh 2019, s. 5).²⁶

²² Totalt manglet om lag 60 % av de internt fordrevne ID-kort, noe som tilsier at flere kvinner enn menn ikke har slike kort.

²³ *Mahram* er en mannlig slektning som en muslimsk kvinne ikke kan gifte seg med, fordi slektskapsbåndet er for nært.

²⁴ Frem til 2009 hadde UNHCR hovedansvaret for å registrere flyktninger, og utstedte fargekodede ID-kort. Flyktninger i Aden fikk grønne kort, i Sana gule kort og i leir røde kort (Feinstein International Center 2011, s. 14).

²⁵ Tidligere var de gyldige for ett år (Ansatt ved internasjonal organisasjon i Jemen, møte oktober 2020).

²⁶ «*Markaz 1 al-Amana*» fremgår i arabisk skrift. Ifølge Sveriges ambassade i Riyadh (2019, s. 5), har den jemenittiske ambassaden i Riyadh tidligere også oppgitt at ID-kort utstedes i den Houthi-kontrollerte byen Ibb.

Landinfo er imidlertid ikke kjent med utstedelsesrutinene ved sivilregisterkontorer i de Houthi-kontrollerte områdene.

Ifølge en ansatt ved en internasjonal organisasjon i Jemen (møte oktober 2020) har det i en periode vært mangel på ID-kort-formularer i områdene under kontroll av Houthi-bevegelsen. I stedet for et ID-kort, fikk søkerne da utstedt et midlertidig dokument, kalt *istibiyyan*, som fungerer som et ID-kort i påvente av utstedelse av det ordinære kortet.

Kildene er ikke entydige om hvorvidt den internasjonalt anerkjente Hadi-regjeringen anerkjenner ID-kort utstedt i Houthi-kontrollerte områder. Ifølge et notat fra Den svenske ambassaden i Riyadh, anerkjennes ikke ID-kort utstedt av Houthi-kontrollerte kontorer etter 1. august 2015 (Sveriges ambassade i Riyadh 2019, s. 5). I en rapport fra dansk Nationalt ID-center fremgår det imidlertid at Hadi-regjeringen anerkjenner alle ID-kort og sivildokumenter utstedt i Houthi-kontrollerte områder. Rapporten baserer seg delvis på møter med jemenittiske myndigheter i Saudi-Arabia, som oppga at de anerkjenner slike dokumenter fordi myndighetene representerer enhver jemenitt, selv om de bor i Houthi-kontrollerte områder (Nationalt ID-centre 2020a, s. 2).

At ID-kort utstedt i Houthi-kontrollerte områder anerkjennes av Hadi-regjeringen, understøttes også av kilder Landinfo har konsultert høsten 2020. En ansatt ved en internasjonal organisasjon i Jemen (møte oktober 2020) og Storbritannias «Jemen nettverkskontor» (2020) oppga at ID-kort og sivilstatusdokumenter anerkjennes på tvers av styresmaktene i nord og sør i Jemen.

6 Pass

Pass utstedes av Direktoratet for migrasjon, pass og nasjonalitet,²⁷ som er underlagt Innenriksdepartementet. Passene har sort omslag og inneholder 48 sider. På side 3 i passet er det felter for å fylle ut kontaktinformasjon til slektninger i Jemen, og nederst på siden er et felt for passinnehaverens underskrift.²⁸

Personaliasiden på side 4 inneholder foto, passnummer, fornavn og etternavn, yrkesstatus, fødested, fødselsdato, utstedelsesdato og utstedelsessted. Passene som benyttes i dag er i S-serien.²⁹ Passene er maskinlesbare, men ikke biometriske. I tillegg til ordinære pass eksisterer diplomatpass (røde) og spesialpass (mørkerøde)

²⁷ På arabisk er navnet *Maslahat al-hijra wal-jawazat wal-jinsiyya*.

²⁸ Ifølge den Svenske ambassaden i Riyadh (2019) skal feltet for signatur fylles ut, og unntak gjøres kun for barn som ikke er i skrivekyndig alder. Frem til 2015 forekom det at fingeravtrykk ble bruk i feltet for underskrift.

²⁹ Det finnes flere versjoner av S-serien, deriblant S/2010, S/2012, S/2016, S/2017 og S/2019 (Nasjonalt ID-senter 2020a). Eldre pass i S/91 og S/95 serien har blå omslag (Edison u.å.).

som utstedes av det jemenittiske utenriksdepartementet. Jemenittiske pass er normalt gyldige i seks år (Nasjonalt ID-senter 2020a; Edison TD u.å.; U.S. Department of State u.å.).

Som en følge av at den internasjonalt anerkjente Hadi-regjeringen er i eksil i Saudi-Arabia, ligger hovedkontoret for Pass- og immigrasjonsmyndigheten i dag i Jeddah. I Jemen utstedes pass ved passkontorene i Aden, Al-Mukalla, Al-Hasab-kontoret i Taiz, Marib, Ataq, Sayun og Al-Ghaydah. Pass utstedt i de Houthi-kontrollerte områder, ved kontorene i Sana, Saada, al Hudaydah, Ibb, Houban-kontoret i Taiz og Al-Mahweit er siden 1. august 2015 ikke anerkjent av de internasjonalt anerkjente myndighetene i Jemen, Hadi-regjeringen (se kapittel 7.3.1) (Nasjonalt ID-senter 2020a).

Flere jemenittiske utenriksstasjoner har også mulighet til å utstede pass. I Europa gjelder dette for ambassaden i London og generalkonsulatet i Frankfurt. Ambassaden i Haag dekker de skandinaviske landene, og tar imot søknader om pass, mens selve passene utstedes i Frankfurt (se kapittel 7.3) (Landinfo 2020, s. 1).

I forbindelse med søknad om pass blir opplysningene registrert i den digitale Passdatabasen.³⁰ Alle søknadskontorer i Jemen og ved bemyndigede utenriksstasjoner, som ikke er kontrollert av Houthi-regimet, har tilgang til denne databasen. Søknader om pass oversendes Pass- og immigrasjonsmyndighetenes hovedkontor i Jeddah, som må godkjenne søknaden før passet utstedes (Nasjonalt ID-senter 2020a).

6.1 Søknadsprosedyrer

Ifølge Innenriksdepartementets informasjonssider (Jemens innenriksdepartement u.å.g) må søkeren møte opp ved passkontoret i forbindelse med søknad om pass, og fremlegge ID-kort eller familie kort.³¹ Nasjonalt ID-senter møtte en representant ved det sentrale passkontoret i Jeddah i 2019, og fikk opplyst at førstegangssøkere må fremlegge fødselsattest, ID-kort og foto. For personer som allerede har et pass ble det opplyst at fremleggelse av underlagsdokumenter ikke er nødvendig (Nasjonalt ID-senter 2020a).

Barn under 16 år må være i følge med far eller verge ved søknad om pass, eller legge frem en legalisert bekreftelse fra verge dersom vedkommende ikke kan

³⁰ Passdatabasen er underlagt Pass- og immigrasjonsmyndigheten og er ikke koblet til databasen for innehavere av ID-kort, som er underlagt Sivilmyndigheten (Nationalt ID-centre 2020b, s. 8).

³¹ Dersom søkeren er i arbeid, må han i tillegg fremlegge et notat fra arbeidsgiver. Handels- og forretningsmenn må fremlegge handelsregistrering, skattekort og medlemskort i Handelskammeret. Studenter med stipend fra en statlig etat må fremlegge en bekreftelse fra den aktuelle etaten som bekrefter utenlandsoppholdet (Jemens innenriksdepartement u.å.g).

være til stede eller om far er død. Ved søknaden må det fremlegges en kopi av fødselsattest eller fars familiekort (Jemens innenriksdepartement u.å.g).

6.1.1 Søknad om pass ved ambassaden i Haag

Ambassaden i Haag har det konsulære ansvaret for jemenitter bosatt i Skandinavia. Ambassaden behandler søknader om pass, før disse oversendes til immigrasjonsmyndighetenes hovedkontor i Jeddah i Saudi-Arabia for godkjennelse, og deretter til generalkonsulatet i Frankfurt for utstedelse (Landinfo 2020).

Ambassaden krever som hovedregel ikke personlig oppmøte ved søknad om pass, men vil i særskilte tilfeller, der det er tvil om søkeren er jemenittisk borger, likevel be søkeren møte ved ambassaden. Ved søknad om fornyelse av pass må søkeren fremlegge det gamle passet i original, utfylt søknadsskjema og passfoto. Dersom passet har gått tapt, må søkeren fremlegge et dokument fra norske myndigheter som bekrefter dette, i tillegg til andre identitetsdokumenter som kan bekrefte søkerens identitet. Ambassaden vil på sin side gjøre undersøkelser opp mot lokale jemenittiske myndigheter (Landinfo 2020; Jemens ambassade i Haag 2020). Landinfo er ikke kjent med hva slags typer undersøkelser ambassaden foretar, eller hvorvidt de har tilgang til registrene ved sivilregisterkontorene i Houthi-kontrollerte områder.

Ved søknad om pass til barn skal kopi av fødselsattest og kopier av foreldres pass og oppholdstillatelser fremlegges. Hvis barnet er født i Norge, må fødselsattesten først legaliseres av norske myndigheter (Landinfo 2020).

6.2 Passforlengelse

Som en følge av den uoversiktlige situasjonen etter at en koalisjon ledet av Saudi-Arabia innledet luftangrep mot Houthi-bevegelsen våren 2015, utstedte jemenittiske utenriksstasjoner kun unntaksvis nye pass, og da bare i særskilte tilfeller. I stedet forlenget utenriksstasjonene gyldighetstiden i eldre pass med ett eller to år. Dette ble også gjort i de nye maskinlesbare passene i S-serien, som i utgangspunktet ikke er fornybare (Landinfo 2015). Forlengelse av gyldighetstiden i passene forekom i tillegg ved alle passkontorer i Jemen (Sveriges ambassade i Riyadh 2019).

Forlengelse av et pass ble gjort ved et stempel eller et klistremerke (*sticker*) under sidene for «*observations*». En slik forlengelse kunne gjøres to ganger. Det er blitt observert forlengelser på opptil ti år. Ifølge Jemens ambassade i Riyadh er forlengelser på mer enn to år utført ved Houthi-kontrollerte passkontorer (Sveriges ambassade i Riyadh 2019).

Den jemenittiske ambassaden i Riyadh oppga januar 2018 at de ikke lenger forlenger gyldighetstiden av pass, men i stedet utsteder nye pass (Nasjonalt ID-senter 2020). Andre opplysninger tyder imidlertid på at praksisen vedvarte lengre ved passkontorer i Jemen, da det så sent som høsten 2019 ble rapportert om en stor mangel på passformularer (Sveriges ambassade i Riyadh 2019, s. 2-3; MEMO Middle East Monitor 2019). Landinfo er ikke kjent med om slike fornyelser fortsatt gjennomføres ved passkontorer i Jemen.

6.3 «Houthi-pass»

Såkalte Houthi-pass er pass utstedt av Houthi-regimet, og kommer i to versjoner. Den ene versjonen er originale blankopass som falt i Houthi-regimets hender, da de overtok kontrollen av flere passkontor i 2014 og 2015. Den andre versjonen er originale passformularer som Houthi-regimet selv har fått trykket.

Hadi-regjeringen anerkjenner ikke Houthi-pass som genuine jemenittiske pass. Passene godtas ved innreise til Saudi-Arabia, men godtas ikke ved en utreise. Ifølge jemenittiske myndigheter er mange jemenitter som innehar Houthi-pass ikke kjent med at disse skiller seg fra genuine jemenittiske pass (Nasjonalt ID-senter 2020b).

Kildene som Landinfo har konferert er ikke entydige vedrørende jemenittiske myndigheters praksis for utstedelse av genuine jemenittiske pass til personer som har fremlagt et Houthi-pass.

I et notat fra september 2019 skriver Sveriges ambassade i Riyadh at en person som har fremlagt et Houthi-pass for myndighetene kan søke om et nytt pass, men i forbindelse med en slik søknad vil bli gjenstand for «grundig utredning». I notatet videreformidler ambassaden opplysninger fra den jemenittiske ambassaden i Riyadh om at mangelen på passformularer innebar at en slik søknad på det tidspunktet ikke ville bli prioritert, og at søkeren i stedet vil kunne få en forlengelse av gyldighetstiden i passet. Videre fremgår det av notatet at EU-delegasjonen i Amman har fått opplysninger om at jemenittiske myndigheter «mer eller mindre rutinemessig» har avslått slike søknader (Sveriges ambassade i Riyadh 2019, s. 3). Landinfo er ikke kjent med om de rapporterte rutinemessige avslagene også knyttet seg til mangelen på passformularer.

Nasjonalt ID-senter ble, på et møte med det jemenittiske innenriksdepartementet i desember 2019, opplyst om at man ved fremvisning av et Houthi-pass vil få dette beslaglagt og få tilbud om å søke om pass på nytt (Nasjonalt ID-senter 2020b). Ifølge opplysninger fra Storbritannias «Jemen nettverkskontor» i oktober 2020 vil nye genuine pass bare utstedes til personer som allerede er registrert i passdatabasen, og dermed tidligere har hatt et gyldig jemenittisk pass.

6.3.1 Blankopass

Houthi-regimet har overtatt flere passkontorer, og fått tak i et stort antall blankopass av ordinære pass tilhørende S/2012-serien, i tillegg til et betydelig antall blanke diplomatpass. Houthi-kontrollerte passkontorer har personalisert og utstedt slik pass (Nasjonalt ID-senter 2020b; Al-Tamimi 2020).

De internasjonalt anerkjente myndighetene, Hadi-regjeringen, anerkjenner ikke pass utstedt i Houthi-kontrollerte områder etter 1. august 2015 (Sveriges ambassade i Riyadh 2019; Nasjonalt ID senter 2020a).³² Dette gjelder også for pass utstedt ved jemenittiske utenriksstasjoner i Syria og Iran (Nasjonalt ID-senter 2020b).

6.3.2 Egenproduserte pass

Houthi-regimet utsteder også sin egen versjon av pass i serien S/2016. Disse passene er produsert av et indonesisk sikkerhetstrykkeri, på bestilling fra Houthi-regimet, og fremstår som genuine jemenittiske pass (Nasjonalt ID-senter 2020b). Passene er imidlertid ikke identiske med den originale S/2016-serien, og vil ifølge Nasjonalt ID-senter (2020b) dermed kunne avdekkes i en teknisk kontroll.

7 Dokumenters pålitelighet

I temanotatet *Reise og ID-dokumenter* fra 2010, vurderer Landinfo at det i Jemen både er mulig å skaffe falske dokumenter med falske eller ekte opplysninger, og ekte dokumenter med falske eller ekte opplysninger gjennom personlige forbindelser eller bestikkelser. Som en følge av borgerkrigen, fremveksten av en ny aktør som utsteder ID-dokumenter og vedvarende mangelfulle rutiner knyttet til sivil- og folkeregistrering, er det ikke grunn til å tro at situasjonen er vesentlig endret i dag.

7.1 Korrupsjon og nepotisme

Korrupsjon i offentlig sektor i Jemen var utbredt allerede før borgerkrigen startet i 2014, og er det fremdeles. Transparency International rangerte i 2010 (før de

³² Det har tidligere også versert andre avskjærende datoer. Jemens ambassade i Riyadh oppga tidligere at de ikke godtar pass utstedt etter 1. januar 2015, mens tyske myndigheter i en periode opererte med datoen 1. januar 2016 (Sveriges ambassade i Riyadh 2019). I et notat fra den tyske ambassaden i Muskat fremgår det at pass utstedt i Jemen, eller ved utenriksstasjoner i Iran og Syria, etter 1. januar 2016 ikke anerkjennes som gyldige reisedokumenter for innreise til Tyskland, med mindre de er utstedt ved kontorene i Aden, Shabwa, Mukalla, Al-Mahra, Seiyun, Marib og Taiz. Dette er alle kontorer under kontroll av Hadi-regjeringen. Videre fremgår det at heller ikke diplomatpass med serienummer 00020010 – 00029000 anerkjennes (Den tyske ambassaden i Muskat 2019).

folkelige opprørene) Jemen på 146. plass av 178 land i sin korrupsjonsindeks, og på 177. plass av 180 land i 2019 (Transparency International u.å.).

Det er grunn til å tro at Jemens negative utvikling på Transparency International sin liste har en sammenheng med borgerkrigen. Erfaringsmessig fører en «krigsøkonomi» til at korrupsjonen i et samfunn øker i takt med at myndighetens kontroll svekkes, økonomien blir trangere og nye aktører kommer på banen. Krigen i Jemen har svekket statens kontroll over administrative forhold i landet og gjort mange familier fattigere. Samtidig har offentlig ansatte, både i regjerings- og Houthi-kontrollerte områder, periodevis ikke fått utbetalt lønninger (Sanaa Center 2018; Bashiri 2019, s. 3; MEMO Middle East Monitor 2020, Browning 2017).

Nepotisme beskriver en praksis hvor personlige forbindelser utnyttes for å oppnå et gode, og er allment akseptert av mange jemenitter, fordi det er i tråd med tradisjonelle forpliktelser overfor familie, klan og andre som står en nær (Landinfo 2010, s. 11). Nepotisme er også utbredt i offentlig sektor, og innebærer i praksis at formelle og institusjonelle retningslinjer kan tilsidesettes i møte med personer man har en personlig forbindelse til (Elayah et al. 2018, s. 7) eller ønsker en gjengjeldende tjeneste fra. En ansatt ved en internasjonal organisasjon (møte oktober 2020) viste til et eksempel hvor personer som ikke var jemenittiske borgere, hadde fått utstedt ordinære ID-kort gjennom slike uformelle kanaler, selv om ID-kort kun skal utstedes til jemenittiske borgere.

7.2 Kontrollrutiner og registrenes pålitelighet

De fleste fødsler, dødsfall og ekteskap i Jemen blir ikke registrert ved sivilregisteret når de faktisk skjer, men først idet behov for en attest oppstår, for eksempel i forbindelse med skolegang eller søknad om ID-dokumenter. Attester kan i praksis utstedes av et sivilregisterkontor på et hvilket som helst tidspunkt etter at hendelsen har funnet sted. Personopplysningene som fremgår av attesten er vanligvis basert på informasjon vedkommende gir om seg selv (U.S. Department of State u.å.), og bekreftet av vitner som ikke nødvendigvis selv har førstehåndskunnskap om forholdet. Dette åpner for muligheten til å kunne skaffe seg en fødselsattest som inneholder uriktig informasjon, som igjen kan brukes som underlagsdokument ved søknad om ID-kort og pass.

I tillegg til at hendelser kan registreres lenge i ettertid og er basert på en persons egne opplysninger, har den jemenittiske ID-forvaltningen flere andre strukturelle svakheter som kan utnyttes for å fremskaffe ekte dokumenter med uriktig innhold.

- Sivilregistrene er ikke digitaliserte eller sentraliserte (se kapittel 4). Dette vanskeliggjør i praksis sivilmyndighetens mulighet til å kunne føre kontroll med registrene i forbindelse med utstedelse av sivildokumenter, og mulighet til å kontrollere opplysningene i underlagsdokumenter ved søknad om ID-kort og pass.

- ID-databasen, et register over personer som innehar ID-kort, var så sent som 2013 ikke «deduplisert». Ifølge en ekspert på sivilregistre med kjennskap til Jemen (møte oktober 2020), innebar dette at én person kunne ha flere oppføringer knyttet til samme biometriske data. Vedkommende hadde selv sett eksempler i Jemen på personer som hadde flere ID-kort med ulike personalia.
- ID-databasen er ikke koblet sammen med Passdatabasen (Nasjonalt ID-center 2020b, s. 8).
- Det er mulig å få utstedt pass ved ambassaden i Haag uten personlig oppmøte i forbindelse med søknad eller henting av pass (Landinfo 2020).

På bakgrunn av blant annet punktene over, er det Landinfos vurdering at det er mulig å få utstedt ekte jemenittiske dokumenter med uriktig innhold. Landinfo har imidlertid ingen informasjon om omfanget.

Skriftlige kilder

- Al-Tamimi, N. B. (2020, 25. februar). Houthi-issued passports cause problems for Yemeni travelers. *Al-Mashareq*. Tilgjengelig fra https://almashareq.com/en_GB/articles/cnmi_am/features/2020/02/25/feature-01 [lastet ned 2. november 2020]
- Bashiri, M. A. (2019, 18. mars). Economic Confident Building Measures – Civil Servant Salaries. *Rethinking Yemens Economy* (vol. 11). Tilgjengelig fra <https://devchampions.org/uploads/publications/files/Rethinking%20Yemen%E2%80%99s%20Economy%20-%20policy%20brief%2011.pdf> [lastet ned 5. november 2020]
- Brandt, M. (2017). *Tribes and Politics in Yemen: A History of the Houthi Conflict*. London: Hurst & Company.
- Browning, N. (2017, 26. januar). Yemeni state workers living without salaries for months as war forces Government to move central bank. *The Independent*. Tilgjengelig fra <https://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/yemen-civil-war-civilians-banks-salaries-economy-a7547861.html> [lastet ned 5. november 2020]
- CRC4D, dvs. Civil Registration Centre for Development (2013, mai). *Towards Universal Birth Registration in Yemen: Situation Assessment and Recommendations for Government and UNICEF*. Haag: CRC4D. Tilgjengelig fra <https://www.crc4d.com/downloads/2013-05-towards-universal-birth-registration-in-yemen.pdf> [lastet ned 5. november 2020]
- DISCS, dvs. Document Information System for Civil Status (u.å.a). *Yemen. Civil documents. Birth. Certified copy birth register*. Zvalle: Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). [Elektronisk abonnementsstjeneste, lastet ned 2. november 2020]
- Dette er en nederlandsk dokumentdatabase. Den er ikke offentlig tilgjengelig, men Landinfo har tilgang via Nasjonalt ID-senter.
- DISCS (u.å.b). *Yemen. Civil documents. Death. Death certificate*. Zvalle: Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). [Elektronisk abonnementsstjeneste, lastet ned 2. november 2020]
- DISCS (u.å.c). *Yemen. Civil documents. Marriage. Marriage registration certificate*. Zvalle: Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). [Elektronisk abonnementsstjeneste, lastet ned 2. november 2020]
- DISCS (u.å.d). *Yemen. Civil documents. Marriage. Marriage certificate*. Zvalle: Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). [Elektronisk abonnementsstjeneste, lastet ned 2. november 2020]
- DISCS (u.å.e). *Yemen. Civil documents. Life. Family book*. Zvalle: Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). [Elektronisk abonnementsstjeneste, lastet ned 2. november 2020]
- Edison TD (u.å.). *Yemen. National passport*. Zvalle: Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). Tilgjengelig fra <http://edisontd.net/CFA4195025E7D1AE/> [lastet ned 5. november 2020]
- Feinstein International Center (2011, november). *Developing a profiling methodology for displaced people in urban areas: Case study: Aden, Yemen*. Boston: Feinstein International Center. Tilgjengelig fra <https://www.alnap.org/system/files/content/resource/files/main/developing-a-profiling-methodology-yemen.pdf> [lastet ned 2. desember 2020]
- Freedom House (2020). *Yemen. 2019. Political Rights. Functioning of Government*. Tilgjengelig fra <https://freedomhouse.org/country/yemen/freedom-world/2020> [lastet ned 3. november 2020]

- International Crisis Group (2020, 2. juli). *Rethinking Peace in Yemen*. Brussel: ICG. Tilgjengelig fra <https://d2071andvip0wj.cloudfront.net/216-rethinking-peace-in-yemen.pdf> [lastet ned 5. november 2020]
- IOM, dvs. International Organization for Migration, (2014). *Pilot Study: Tourist Marriage in Yemen*. Sana: IOM. Tilgjengelig fra https://publications.iom.int/system/files/pdf/tourist_marriage_yemen.pdf [lastet ned 6. november 2020].
- Jemens innenriksdepartement (u.å.a). *Dalil ijra'at ma'lumat fi maslahat al-ahawal al-madaniya: Tasjil wa'aqiat az-zawaaj [Informasjonsguide i Sivilmyndigheten: Ekteskapsregistrering]*. Jeddah: Jemens innenriksdepartement. Tilgjengelig fra <https://imoyemen.com/news/5602> [lastet ned 2. november 2020]
- Jemens innenriksdepartement (u.å.b). *Dalil ijra'at ma'lumat fi maslahat al-ahawal al-madaniya: Tasjil wa'aqiat at-talaq [Informasjonsguide i Sivilmyndigheten: Skilsmisregistrering]*. Jeddah: Jemens innenriksdepartement. Tilgjengelig fra <https://imoyemen.com/news/5603> [lastet ned 2. november 2020]
- Jemens innenriksdepartement (u.å.c). *Dalil ijra'at ma'lumat fi maslahat al-ahawal al-madaniya: Tasjil wa'aqiat al-milad. [Informasjonsguide i Sivilmyndigheten: Fødselsregistrering]*. Jeddah: Jemens innenriksdepartement. Tilgjengelig fra: <https://imoyemen.com/news/5600> [lastet ned 2. november 2020]
- Jemens innenriksdepartement (u.å.d). *Dalil ijra'at ma'lumat fi maslahat al-ahawal al-madaniya: Tasjil wa'aqiat al-wafaa [Informasjonsguide i Sivilmyndigheten: Dødsregistrering]*. Jeddah: Jemens innenriksdepartement. Tilgjengelig fra: <https://imoyemen.com/news/5601> [lastet ned 2. november 2020]
- Jemens innenriksdepartement (u.å.e). *Dalil ijra'at ma'lumat fi maslahat al-ahawal al-madaniya: Husul 'ala bitaqa 'a'ila [Informasjonsguide i Sivilmyndigheten: Anskaffelse av familiekort]*. Jeddah: Jemens innenriksdepartement. Tilgjengelig fra <https://imoyemen.com/news/5605> [lastet ned 3. november 2020]
- Jemens innenriksdepartement (u.å.f). *Dalil ijra'at ma'lumat fi maslahat al-ahawal al-madaniya: Husul 'ala bitaqa shaksiya [Informasjonsguide i Sivilmyndigheten: Anskaffelse av ID-kort]*. Jeddah: Jemens innenriksdepartement. Tilgjengelig fra <https://imoyemen.com/news/5604> [lastet ned 3. november 2020]
- Jemens innenriksdepartement (u.å.g). *Dalil ijra'at istikharaj jawazat as-safr: Ism al-khidma: Istikharaj jawazat as-safr [Guide til passutstedelse: Navn på tjenesten: Passutstedelse]*. Jeddah: Jemens innenriksdepartement. Tilgjengelig fra <https://imoyemen.com/news/5620> [lastet ned 5. november 2020]
- Jemens nasjonale informasjonssenter (u.å.). *Qarar jomhuri bil-qanun raqm 23 li-senna 1991 bi-shu'un al-ahawal al-madaniya was-sijil al-madani [Republikansk dekree for lov nr. 23 av 1991 vedrørende sivilforhold og sivilregistrering]*. Sana: Jemens nasjonale informasjonssenter. Tilgjengelig fra [https://yemen-nic.info/contents/laws_je/detail.php?ID=11296%20\(accessed%20October%205,%202010\),%20Qarts.%2020%20and%2031#](https://yemen-nic.info/contents/laws_je/detail.php?ID=11296%20(accessed%20October%205,%202010),%20Qarts.%2020%20and%2031#) [lastet ned 20. november].
- Landinfo (2010, 2. november). *Reise- og ID-dokumenter*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2018/04/Reise-og-ID-dokumenter-02112010.pdf> [lastet ned 2. oktober 2020]
- Landinfo (2015, 25. september). *Utstedelse av pass til jemenittiske borgere etter mars 2015*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2018/04/Jemen-Utstedelse-av-pass-250915.pdf> [lastet ned 28. oktober 2020]

- Landinfo (2020, 8. september). *Søknad om pass ved ambassaden i Haag*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2020/09/Respons-Jemen-Soknad-om-pass-ved-ambassaden-i-Haag-08092020.pdf> [lastet ned 28. oktober 2020]
- Leerand, D. (2020a). *Jemens nyere historie* (sist endret 26. januar 2020). Oslo: Store norske leksikon. Tilgjengelig fra https://snl.no/Jemens_nyere_historie [lastet ned 2. oktober 2020]
- Leraand, D. (2020b). *Krigen i Jemen 2015* (sist endret 18. september 2019). Oslo: Store norske leksikon. Tilgjengelig fra https://snl.no/Krigen_i_Jemen_2015%E2%80%93 [lastet ned 2. oktober 2020]
- MEMO Middle East Monitor (2019, 6. mars). Yemen stops issuing passport. *MEMO Middle East Monitor*. Tilgjengelig fra <https://www.middleeastmonitor.com/20190306-yemen-stops-issuing-passports/> [lastet ned 5. november 2020]
- MEMO Middle East Monitor (2020, 29. juli). Yemen: Stop Houthis looting employee salaries. *MEMO Middle East Monitor*. Tilgjengelig fra <https://www.middleeastmonitor.com/20200729-yemen-stop-houthis-looting-employee-salaries/> [lastet ned 5. november 2020]
- Ministry of Public Health and Population (2008). *Monitoring the Situation of Children and Women: Multiple Indicator Cluster Survey 2006*. [s.l.]: Pan-Arab Project for Family Health & UNICEF. Tilgjengelig fra http://mics.unicef.org/survey_archives/yemen/survey0/index.html (lastet ned 16. oktober 2020)
- Ministry of Public Health and Population, Central Statistical Organisation, The Pan Arab Program for Family Health & IFC International (2015). *Yemen National Health and Demographic Survey 2013*. Rockville Maryland: MOPHP, CSO, PAPFAM & IFC International. Tilgjengelig fra <https://dhsprogram.com/pubs/pdf/FR296/FR296.pdf> [lastet ned 16. oktober 2020]
- Nasjonalt ID-senter (2020a). *Jemen. Dokumenter. Pass. S-serien*. Oslo: Nasjonalt ID-senter. [Elektronisk abonnementsstjeneste, lastet ned 5. november]
- Nasjonalt ID-senter (2020b). *Jemen Dokumenter. Pass. «Houthi-pass»*. Oslo: Nasjonalt ID-senter. [Elektronisk abonnementsstjeneste, lastet ned 5. november]
- Nasjonalt ID-senter (2020a). *Yemen: The Yemeni administration, ID cards and civil status documents*. København: Nasjonalt ID-senter [Elektronisk abonnementsstjeneste, lastet ned 2. november 2020]
- Nasjonalt ID-senter (2020b). *Yemen: The Yemeni National Passport*. København: Nasjonalt ID-senter [Elektronisk abonnementsstjeneste, lastet ned 2. november 2020]
- RoY, dvs. Republic of Yemen (2013, 18. desember). Law establishing archipelago of Socotra as province issued. *Republic of Yemen*. Tilgjengelig fra <https://web.archive.org/web/20140222005055/https://presidenthadi-gov-ye.info/en/archives/law-establishing-province-of-socotra-archipelago-issued/> [lastet ned 2. november]
- Republican Yemen (2019, 14. april). Yemeni's Immigration & Nationality Authority Issues an Important Circular. *Republican Yemen*. Tilgjengelig fra <https://republicanyemen.net/archives/16443> [lastet ned 2. november]
- The Sanaa Center for Strategic Studies (2018, 5. november). *Corruption in Yemen's War Economy. Rethinking Yemen's Economy (Policy Brief 9)*. Sanaa: Sanaa Center. Tilgjengelig fra http://sanaacenter.org/files/Rethinking_Yemens_Economy_policy_brief_9.pdf [lastet ned 17. november]
- The Sanaa Center for Strategic Studies (2020, september). *The Yemeni Review: Battle for Marib*. Sanaa: Sanaa Center. Tilgjengelig fra https://sanaacenter.org/files/TYR_September_2020_en.pdf [lastet ned 10. november 2020]

Sveriges ambassade i Riyadh (2019). *Jemenitiska identitetshandlinger; utmaningar för den jemenitiska administrationen och civilbefolkningen*. Riyadh: Sverige ambassade.

Ikke offentlig tilgjengelig.

Transparency International (u.å.). *Country data: Yemen*. Tilgjengelig fra <https://www.transparency.org/en/countries/yemen> [lastet ned 8. desember 2020]

UNDP, dvs. United Nations Development Programme (2018, 18. august). *Yemen Multi-sector Early Recovery Assessment*. Sana: UNDP. Tilgjengelig fra <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/yemen-multisector-earlyrecoveryassessment.pdf> [lastet ned 2. november 2020]

UNHCR, dvs. United Nations High Commissioner for Refugees, (2013). *Technical specification and requirements to INVITATION TO BID: UNHCR/PMCS/SISS/2013/ITB/048/REG/MC*. [s.l.]: UNHCR. Tilgjengelig fra <https://www.unhcr.org/UNUser/Documents/DownloadPublicDocument?docId=219167> [lastet ned 2. desember]

UNHCR (2020). *Yemen Country Report 2019*. Sana: UNHCR. Tilgjengelig fra <https://data2.unhcr.org/en/documents/download/74751> [lastet ned 5. november 2020]

U.S. Department of State (2019). *Country Reports on Human Rights Practices: Yemen*. Washington D.C.: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2020/03/YEMEN-2019-HUMAN-RIGHTS-REPORT.pdf> [lastet ned 2. november 2020]

U.S. Department of State (u.å.). *Yemen Reciprocity Schedule*. Washington D.C.: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra <https://travel.state.gov/content/travel/en/us-visas/Visa-Reciprocity-and-Civil-Documents-by-Country/Yemen.html> [lastet ned. 19 oktober 2020]

Muntlige kilder

Ekspert på sivilregistre med kjennskap til Jemen, møte over internett september 2020.

Ansatt i internasjonal organisasjon i Jemen, møte over internett oktober 2020 og e-postkorrespondanse oktober og november 2020.

Jemens ambassade i Haag, e-postkorrespondanse juli 2020.

Nasjonalt ID-senter, e-postkorrespondanse november 2020.

Storbritannias «Jemen nettverkskontor» 2020, e-postkorrespondanse med UK Home Office november 2020.